

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA (từ 5/9 đến 11/9)

Sự kiện chính trong tuần

- Hội thảo quốc tế về hợp tác và phát triển Biển Đông tại Bắc Kinh
- Trung Quốc bác bỏ tin thách thức tàu hải quân Ấn Độ ở Biển Đông
- Trung Quốc phát hành “Sách trắng về Phát triển hòa bình Trung Quốc năm 2011”
- Ủy viên Quốc Vụ viện Trung Quốc Đối Bình Quốc thăm Việt Nam
- Bắc Kinh liệt kê sự thống nhất và an ninh là các lợi ích cốt lõi
- Tổng Thống Đài Loan có kế hoạch thăm đảo Ba Bình tại Trường Sa
- Philippines xây dựng các trạm radar ở biển Đông
- Trung - Việt thiết lập “đường dây nóng quốc phòng”
- Dự án tìm kiếm và khai thác dầu khí giữa Trung quốc và Philippin trong vùng biển xung quanh quần đảo Trường Sa
- Nhật Bản và Philippin tổ chức tham vấn về các vấn đề an ninh biển tại khu vực châu Á cấp Phó Cục trưởng

I. Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Trung Quốc bác bỏ tin thách thức tàu hải quân Ấn Độ ở Biển Đông. Theo lời người phát ngôn của Bộ Ngoại giao Trung Quốc tại một cuộc họp báo ở Bắc Kinh, hải quân Ấn Độ đã bác bỏ tin này và Trung Quốc cũng coi tin này là hoàn toàn vô căn cứ. Bà Khương Du cho rằng trước khi loan những tin tương tự, “giới truyền thông nên kiểm chứng trước với các chính quyền liên hệ.”¹

¹ <http://www.voanews.com/vietnamese/news/china-india-09-05-2011-129254108.html>

Ngày 6/9 Chính phủ Trung Quốc phát hành sách trắng về sự phát triển của đất nước. Trung Quốc đã tuyên bố một lần nữa với thế giới rằng phát triển hòa bình là một lựa chọn chiến lược để tiến hành hiện đại hóa, tự cường và thịnh vượng, đồng thời đóng góp nhiều hơn cho nền văn minh của nhân loại².

Ngày 5/9 Ủy viên Quốc Vụ viện Trung Quốc Đới Bình Quốc bắt đầu chuyến thăm 5 ngày Việt Nam. Theo chuyên gia nghiên cứu Đông Nam Á tại Bắc Kinh, ông Zhang Xuegang, chuyến thăm Việt Nam của ông Đới Bình Quốc vào thời điểm quan trọng này góp phần giảm căng thẳng và tạo đồng thuận lớn hơn trong quan hệ song phương, “*Ổn định khu vực Biển Đông là thông điệp chính Trung Quốc muốn gửi tới Việt Nam và Trung Quốc kỳ vọng về phản ứng tích cực để cùng tôn tại hòa bình hơn nữa*”³.

Việt Nam học tập Philippin “nói mềm” với Trung Quốc, cho rằng kinh tế không tách rời Trung Quốc. “Bắt cá hai tay” dường như đang trở thành phương thức mới nhất của các nước ở Biển Đông như Việt Nam, Philippin trong quan hệ Trung Quốc. Thái độ này ẩn ý là về vấn đề Biển Đông những nước này sẽ không nhượng bộ, nhưng đồng thời vẫn muốn tạo cơ hội làm ăn với Trung Quốc, thu được nhiều lợi ích kinh tế hơn nữa.⁴

“Lợi ích ở Biển Đông là một trong những huyết mạch của sự phát triển của Trung Quốc trong tương lai”. Bằng thực lực của Trung Quốc ở Biển Đông duy trì lợi ích chung, cung cấp nhiều hơn các sản phẩm chung, từng bước hóa giải sự cảnh giác, nghi ngờ của các nước. Việt Nam một mặt tăng cường trang bị hải quân, một mặt tích cực lôi kéo Mỹ, Ấn can dự vào tranh chấp Biển Đông. Trong số các nước ở xung quanh Trường Sa thì Việt Nam là một nước có biểu hiện “tính xâm lược” mạnh nhất⁵.

²Xem chi tiết nội dung sách trắng Trung Quốc tại http://www.gov.cn/english/official/2011-09/06/content_1941354.htm

³ http://www.chinadaily.com.cn/cndy/2011-09/06/content_13626549.htm

⁴ Bắc kinh văn báo

⁵ Mạng Phương Bắc 4/9

Hội thảo quốc tế về hợp tác và phát triển Biển Đông tại Bắc Kinh. Viện nghiên cứu chiến lược phát triển hải dương, Cục Hải dương Trung Quốc tổ chức Hội thảo trong 2 ngày 30 và 31/8/2011. Hơn 50 chuyên gia thuộc các lĩnh vực chính sách, luật pháp, nghiên cứu và quản lý biển đến từ nhiều nước đã tham gia. Hầu hết các điều cho rằng, việc tăng cường hợp tác và thúc đẩy phát triển khu vực Biển Đông sẽ có lợi cho tăng cường lòng tin, giảm nghi ngờ, bảo vệ tình hình Biển Đông ổn định, có lợi cho kinh tế và sự nghiệp biển của các nước phát triển bền vững⁶

“Yên ổn ở Biển Đông sẽ đem lại lợi ích cho tất cả các bên” của nhà nghiên cứu *Chen Qinghong* và *Song Yinghui*. Theo đó một giải pháp hòa bình và dần dần đối với Biển Đông là lựa chọn tốt nhất cho tất cả các bên. Hiện nay, tuyên bố của các nước khác nhau là điểm mâu chốt trong tranh chấp. Các nước có tuyên bố chủ quyền chồng lấn cần tìm điểm đồng trong khi vẫn gác lại khác biệt để thúc đẩy hợp tác hiệu quả⁷.

“Philippines muốn lôi kéo các doanh nghiệp Trung Quốc khai thác dầu khí ở Biển Đông”. Vùng biển hợp tác khai thác cụ thể hiện nay vẫn chưa rõ ràng. Thứ trưởng Bộ Năng lượng của Trung Quốc nhấn mạnh, vùng biển Philippin dự kiến gọi thầu khai thác dầu khí thuộc vùng đặc quyền kinh tế 200 hải lý của Philippin, không phải là vùng biển tranh chấp. Nhưng thông tin này rất khó chứng thực. Giới quan sát của Trung Quốc đoán rằng, vùng biển mà Philippin nói sẽ hợp tác khai thác rất có thể là bãi Lễ Nhạc (Cỏ Rong) mà Trung Quốc tuyên bố chủ quyền⁸.

“Trung – Việt hợp tác giải quyết tranh chấp trên biển”. Việt Nam và Trung Quốc đã nhất trí đẩy nhanh đàm phán về tranh chấp liên quan đến biển Đông và đề ra giải pháp mà cả hai bên có thể chấp nhận càng sớm càng tốt. Các nhà phân tích cho rằng còn quá sớm để dự đoán liệu hai nước có thể giải quyết vấn đề này trong thời gian sớm không. Chuyên gia Chu Hào, chuyên nghiên cứu về Việt Nam thuộc Viện quan hệ quốc tế đương đại

⁶ Tân Hoa xã ngày 4/9/2011

⁷ http://europe.chinadaily.com.cn/opinion/2011-09/07/content_13639866.htm

⁸ *Tờ Quốc tế tiên khu đạo báo* số tuần từ 2 - 8/9

Trung Quốc cho biết “Nhất trí ký thỏa thuận đã cho thấy phần nào sự chân thành từ phía Việt Nam nhưng thỏa thuận như vậy cần phải xem xét kỹ vì Việt Nam có tiền lệ nuốt lời trong quan hệ với Trung Quốc trước đây”⁹.

+ Đài Loan:

Đài Loan sẽ sản xuất một hệ thống tên lửa mới để đối phó với Trung Quốc. Hôm 6/9/2011, một dân biểu Đài Loan cho biết bộ Quốc phòng nước này sẽ sản xuất tên lửa mang tên « Vạn Kiếm » sớm hơn bốn năm theo kế hoạch dự trù ban đầu, tức là vào năm 2014 thay vì 2018, để trang bị hệ thống mới cho các chiến đấu cơ phản lực sản xuất nội địa¹⁰.

Tổng Thống Đài Loan có kế hoạch thăm đảo Ba Bình tại Trường Sa. Đảo Ba Bình là một trong các nhóm đảo tại quần đảo Trường Sa nơi đang xảy ra các vụ tranh chấp giữa các nước Trung Quốc, Việt Nam, Đài Loan, Brunei và Philippines. Động thái của Tổng thống Mã Anh Cửu đang làm dấy lên mối lo ngại vì việc này sẽ dẫn căng thẳng hơn giữa các nước¹¹.

Đài Loan thúc giục Trung Quốc thực hiện chính sách “phát triển hòa bình”. Đồng thời kêu gọi Bắc kinh tôn trọng giải pháp của Liên Hiệp Quốc về không phát triển vũ khí hạt nhân, vũ khí sinh hóa học và không được phát triển vũ khí hủy diệt hàng loạt¹²

+ Phi-líp-pin:

⁹ http://www.chinadaily.com.cn/cndy/2011-09/09/content_13654982.htm

¹⁰ <http://www.viet.rfi.fr/chau-a/20110906-dai-loan-se-san-xuat-mot-he-thong-ten-lua-moi-de-doi-pho-voi-trung-quoc>

¹¹ <http://www.rfa.org/vietnamese/internationalnews/taiwan-leader-to-visit-spratlys-09112011135219.html>

¹² http://focustaiwan.tw/ShowNews/WebNews_Detail.aspx?Type=aALL&ID=201109060050

Hải quân Philippines sẽ mua 2 chiếc tàu tuần tra Hamilton của Mỹ vào năm tới. Tướng quân Aubin, tổng tham mưu trưởng lực lượng vũ trang Philippines, cho biết sẽ bố trí hai tàu này tại Biển Đông nhằm tăng cường năng lực tuần tra của hải quân. Trước đó, tháng 8 vừa qua, Philippines cũng đã mua 1 chiếc tàu tuần tra đã qua sử dụng của Mỹ. Ngoài việc hải quân nước này mua tàu quân sự, Philippines còn mua 6 máy bay huấn luyện và cũng tăng cường mức độ tuần tra tại vùng biển có tranh chấp, để bảo vệ các hoạt động khai thác dầu khí của nước này¹³.

Philippines xây dựng các trạm radar ở biển Đông. Theo Bộ trưởng Ngân sách Philippines Florencio Abad hôm 7.9, một khoản tiền 4,95 tỉ peso (117 triệu USD) sẽ được sử dụng vào mục đích nâng cấp quân sự. Không quân sẽ mở các căn cứ trực thăng nhỏ ở Palawan và hải quân sẽ thành lập bốn trạm radar bờ biển để theo dõi tàu thuyền lưu thông và giúp ngăn chặn hành động xâm phạm vùng đặc quyền kinh tế của nước này. Mỹ đã hứa sẽ cung cấp những thiết bị giám sát và liên lạc an toàn cho bốn trạm quan sát bờ biển¹⁴

+ Việt Nam:

Trong vấn đề Biển Đông "việc hai bên còn khác biệt là thực tế khách quan". Tiếp Ủy viên Quốc vụ Trung Quốc, ông Đới Bình Quốc, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng nhấn mạnh đối thoại Việt - Trung "dựa trên tinh thần tôn trọng và tin cậy lẫn nhau, trên cơ sở luật pháp quốc tế, nhất là Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển 1982". Theo đó, ông Đới đã "đề nghị, trên tinh thần vừa là đồng chí, vừa là anh em, hai bên khẩn trương cùng nhau đàm phán, thảo luận những vấn đề mà hai bên còn khác biệt trên Biển Đông để tìm ra những giải pháp mang tính cơ bản, lâu dài mà hai bên đều có thể chấp nhận được"¹⁵.

¹³Mạng Hoàn cầu Trung Quốc ngày 5/9/2011

¹⁴<http://af.reuters.com/article/energyOilNews/idAFL3E7K70YZ20110907?pageNumber=1&virtualBrandChannel=0>

¹⁵ http://www.bbc.co.uk/vietnamese/vietnam/2011/09/110907_nguyentandung_daibingquo.shtml

II. Quan hệ các nước

a. Trung - Việt:

Trung - Việt thiết lập “đường dây nóng quốc phòng” để tăng cường liên hệ giữa quân đội hai nước. Đây là một nỗ lực nhằm giảm tình hình căng thẳng Biển Đông của hai nước. Hai bên mong muốn tăng cường giao lưu hữu nghị, thông qua tham vấn hữu nghị, giải quyết hòa bình tranh chấp, kiên trì gìn giữ lợi ích chung Trung Quốc - Việt Nam và quan hệ hữu nghị hai nước¹⁶.

b. Trung – Philippin:

Dự án cùng tìm kiếm và khai thác dầu khí trong vùng biển xung quanh quần đảo Trường Sa. Đây nằm trong số các thoả thuận đạt được nhân chuyến công du Trung Quốc trong tuần qua của TTh Philippin Benigno Aquino. Theo Thứ trưởng Bộ Thương mại và Công nghiệp Philippin Cristino Panlilio, chính quyền Manila đã cho phép tập đoàn dầu khí quốc gia Trung Quốc Sino Petroleum tiến hành một cuộc thăm dò dầu khí trong vùng biển tranh chấp. Nhiều chuyên gia tại Philippin đã lên tiếng lo ngại về nguy cơ môi trường khu vực quần đảo này bị hủy hoại nếu thoả thuận thăm dò dầu khí Philippin - Trung Quốc được thực hiện¹⁷.

Tuyên bố chung của Trung Quốc – Philippin trong chuyến thăm Trung Quốc của Tổng Thống Philippin President Benigno S. Aquino¹⁸

c. Nhật và Philippin:

¹⁶ Thời báo Hoàn cầu ngày 1/9

¹⁷<http://newsinfo.inquirer.net/53611/%E2%80%98oil-deal-with-china-will-destroy-spratlys%E2%80%99>

¹⁸ <http://globalnation.inquirer.net/11819/joint-statement-of-the-philippines-and-china>

Ngày 9/9, lần đầu tiên tổ chức tham vấn về các vấn đề an ninh biển tại khu vực châu Á cấp Phó Cục trưởng. Trong đó nội dung chính đề cập là làm thế nào ứng phó với chủ trương tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc tại Biển Hoa Đông và Biển Đông. Nhật Bản và Phi líppin đều quyết cùng nhau hành động, thúc đẩy hợp tác đồng thời bảo đảm tự do hàng hải và an ninh tàu thuyền của Nhật Bản tại Biển Đông¹⁹.

d. Nhật Bản - Ấn Độ:

Nhật Bản và Ấn Độ có nhiều động thái tăng cường quan hệ song phương lên tầm chiến lược. Trong bối cảnh thế giới chứng kiến những sự trỗi dậy không ngừng của các thế lực mới trong khu vực, sự hợp tác giữa Ấn Độ và Nhật Bản sẽ giúp các bên liên quan yên tâm hơn trước những diễn biến phức tạp tại các vùng biển trong khu vực như biển Đông, Hoa Đông và cả Ấn Độ Dương²⁰.

¹⁹ Mạng Tiên khu đạo báo ngày 11/9

²⁰<http://www.thanhnien.com.vn/Pages/20110907/Dang-sau-quan-he-chien-luoc-An-Do-Nhat-Ban.aspx>

III. Phân tích và đánh giá

Tàu sân bay của Trung Quốc không quá đáng lo ngại. Nhật báo *The Australian* cho rằng các nước trong vùng không nên quá lo lắng về sự kiện Trung Quốc hạ thủy chiếc tàu sân bay đầu tiên tháng 8/2011. Con tàu khổng lồ của Trung Quốc còn quá nhiều điểm yếu nên rất dễ triệt hạ. Theo hai nhà nghiên cứu Shashank Joshi và Ashley Townshend, phản ứng quá trớn trước một sự kiện không đáng chỉ có tác dụng tăng cường thanh thế cho các thành phần hiếu chiến trong đảng Đảng Cộng sản và Quân đội Trung Quốc²¹

Sách Trắng "Sự phát triển hòa bình của Trung Quốc" ngày 6/9 nặng về "thối phồng" và nhẹ về "hành động". Theo Giáo sư *Michael Davis*, Khoa Luật của Đại học Hồng Công, giới quan sát có cảm giác rất rõ rằng mục đích của Trung Quốc khi công bố Sách Trắng là nhắm vào cộng đồng thế giới. Ông nhận xét Trung Quốc muốn tuyên bố các mục tiêu cũng như truyền bá các ý tưởng của họ và cho rằng trong Sách Trắng lần này không có điều gì đáng ngạc nhiên. Những gì Trung Quốc đang làm là khẳng định sự trỗi dậy của mình không phải là mối đe dọa mà là sự vươn lên hòa bình²².

Những mô tả trong Sách Trắng về Trung Quốc và thế giới có chỗ khác biệt so với thực tế. Theo *Michael Bristow*, phóng viên BBC ở Bắc Kinh, Sách Trắng nói đến quan hệ tốt đẹp với các nước láng giềng và giải quyết những bất đồng thông qua đàm phán. Đây là điều được đề cập cụ thể trong phần nói đến tranh chấp lãnh hải giữa Bắc Kinh và các nước khác trong Sách Trắng. Nhưng gần đây, ít ra là hai nước, Việt Nam và Philippin, đã mạnh mẽ phản đối hành động của Trung Quốc ở Biển Đông²³.

"Bắc Kinh liệt kê thống nhất và an ninh là các lợi ích cốt lõi" của *Minnie Chan*. Bắc Kinh lần đầu tiên định rõ về bốn thành phần cốt yếu là lợi ích cốt lõi của đất nước: chủ

²¹<http://www.theaustralian.com.au/news/world/china-carrier-no-cause-for-regional-alarm/story-e6frg6ux-1226129987098>

²² <http://www.radioaustralia.net.au/asiapac/stories/201109/s3311565.htm>

²³<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific-14802394>

quyền, an ninh quốc gia, toàn vẹn lãnh thổ và thống nhất quốc gia. Tuy nhiên trong sách trắng “Sự phát triển hòa bình của Trung Quốc” không thấy đề cập chi tiết về những điều này. Wang Hanling, chuyên gia về luật quốc tế và các vấn đề hàng hải thuộc học viện Khoa học xã hội Trung Quốc ở Bắc Kinh, “mặc dù có thỏa thuận về tạm gác tranh chấp và khai thác chung ở Quần đảo Trường Sa và Hoàng Sa sau khi có tranh chấp lãnh thổ với các nước láng giềng, quan điểm của Trung Quốc về yêu sách chủ quyền với những quần đảo này là không phải bàn cãi”²⁴.

“Biển Đông, Ấn Độ và sự quyết đoán của Trung Quốc” của *Bhaskar Roy*. Chính phủ Ấn Độ nhận thức đầy đủ về những điều Trung Quốc đang làm và Niu-đeli đang áp dụng phương sách kiên nhẫn. Nhưng Bắc Kinh không được coi đây là điểm yếu. Ấn Độ sẽ tiếp tục theo đuổi lợi ích của mình và Trung Quốc phải hiểu rằng quan điểm của nước này về Biển Đông sẽ không buộc Ấn Độ phải chấp nhận điều đó như là chủ quyền lãnh thổ hay lợi ích cốt lõi của Trung Quốc. Trung Quốc không có quyền lịch sử hoặc hợp pháp ở đây, các quan điểm bên trong Trung Quốc cũng bắt đầu hiểu ra điều này²⁵.

“Xung đột hải quân lớn nhất của Châu Á” của *Mr. Malik*. Chơi cờ trong lĩnh vực địa chính trị ngày càng được đẩy mạnh khi hải quân Trung Quốc và Ấn Độ muốn khẳng định sự hiện diện của họ tại Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương với tần số lớn hơn. Và không có gì bất ngờ, Bắc Kinh đã đổi theo chính sách "Hướng đông" của nước láng giềng với con mắt thận trọng. Về các xu thế hiện nay, sự đối đầu hàng hải của họ có thể mở rộng hơn nữa trong một hoặc hai thập niên tới. Giải pháp tốt nhất để xoa dịu căng thẳng là các

²⁴Minnie Chan, <http://topics.scmp.com/news/china-news-watch/article/Beijing-lists-unity-and--security-as-core-interests>

²⁵Bhaskar Roy, “South China Sea, India And China’s Assertiveness”, <http://www.eurasiareview.com/07092011-south-china-sea-india-and-china%E2%80%99s-assertiveness-analysis/>

cường quốc hải quân lớn nhất trong khu vực cùng ngồi lại và đưa các luật lệ chung đối với các hoạt động lưu thông và thương mại trên biển²⁶.

“Bài toán khó về Biển Đông” của *Richard Javad Heydarian*. Những xu thế toàn cầu rộng lớn hơn đang hình thành lên những diễn biến địa chính trị khác nhau của khu vực Biển Đông. Câu hỏi hóc búa về Biển Đông là một sự giao cắt giữa cách hiểu trên phương diện luật pháp với những quyền lợi chính trị khó hòa giải. Về mặt pháp lý, có sự tách biệt giữa luật pháp của từng nước với luật pháp quốc tế hiện hành. Tuy nhiên bài toán hóc búa về Biển Đông có thể là điều hay nếu nó góp phần củng cố nguyên tắc cơ bản của ASEAN và khuyến khích mối quan hệ bền vững và có trách nhiệm hơn giữa hai siêu cường trên thế giới, Trung Quốc và Mỹ²⁷.

“Thách thức của Trung Quốc ở trên biển” của *Aaron I. Friedberg*. Khi chiến tranh lạnh kết thúc, Thái Bình Dương thực chất trở thành một cái hồ của Mỹ. Nhưng điều đó đã bắt đầu thay đổi khi vào giữa thập niên 1990, Trung Quốc triển khai thực thi một số việc mà các nhà hoạch định chính sách ở Lầu Năm Góc gọi là “năng lực chống xâm nhập”. Nói theo nhà tư tưởng quân sự cổ đại của Trung Quốc, Tôn Tử, thì Trung Quốc đang tiến hành các biện pháp để “không đánh mà thắng” – xác lập vị thế siêu cường thống lĩnh châu Á bằng cách bào mòn độ tín nhiệm của những người bảo đảm về an ninh cho Mỹ, làm rỗng khối đồng minh của Mỹ và cuối cùng đẩy Mỹ ra khỏi khu vực. Lầu Năm Góc cần đặt ưu tiên hàng đầu vào việc tìm cách đối chọi với “năng lực chống xâm nhập” đang gia tăng dần của Trung Quốc, qua đó làm giảm khả năng Trung Quốc sử dụng tới chiêu bài đó.²⁸

²⁶“Asia's Great Naval Rivalry”,

http://online.wsj.com/article/SB10001424053111904537404576551934186873612.html?mod=googlenews_wsaj

²⁷ Richard Javad Heydarian, “The South China Sea Conundrum”,

http://www.fpiif.org/articles/the_south_china_sea_conundrum

²⁸ Aaron I. Friedberg, “China’s Challenge at Sea”,

http://www.nytimes.com/2011/09/05/opinion/chinas-challenge-at-sea.html?_r=1

“Trung Quốc tìm kiếm ảnh hưởng lớn hơn đối với Philippin”. Manila có vẻ như đã giảm bớt việc chỉ trích Trung Quốc trước chuyến thăm của Tổng thống Philippin với hy vọng giành được thêm đầu tư của Trung Quốc. Tuy nhiên, Bắc Kinh đã cảnh báo rằng sự hợp tác giữa hai nước trong bối cảnh hiện nay chỉ được tăng cường nếu Trung Quốc được tham gia nhiều hơn vào ngành khai mỏ của Philippin và Manila kiềm chế hơn trong vấn đề Biển Đông. Mặc dù căng thẳng dịu đi trong chuyến thăm Trung Quốc của Tổng thống Philippin, các lợi ích cạnh tranh tại Biển Đông tiếp tục ngăn cản hai nước có những quan hệ gần gũi hơn. Bắc Kinh hy vọng có được những nhượng bộ của Manila, nhất là tại Biển Đông, để đổi lấy đầu tư²⁹.

“Vụ tàu NS Airavat Incident: Tín hiệu gì cho Biển Đông?” của *B. Raman*. Đây là lần đầu tiên Trung Quốc tiến hành một nước đi quyết đoán đối với một quốc gia không thuộc khu vực nhằm kiểm nghiệm phản ứng của họ trước việc Trung Quốc yêu sách chủ quyền đối với toàn bộ vùng biển. Theo giới quan sát nước ngoài, đây là hành động tái khẳng định chủ quyền và là bước đi mới trong chiến dịch của Trung Quốc nhằm khẳng định tuyên bố chủ quyền trong vùng biển Đông Nam Á³⁰.

Thực hiện: Tuấn Anh

²⁹ “China Seeks Increased Leverage over the Philippines”,

<http://www.stratfor.com/memberships/201381/analysis/20110831-china-seeks-increased-leverage-over-philippines>

³⁰B. Raman, “INS Airavat Incident: What Does It Portend For South China Sea?”,

<http://www.eurasiareview.com/02092011-ins-airavat-incident-what-does-it-portend-for-south-china-sea-analysis/>